

טיוטה להערות הציבור

הערות ניתן להעביר עד ליום 20 במאי 2025

באמצעות תיבת הדוא"ל: CCR-REG@BOI.ORG.IL

שימוש במערכת נתוני אשראי

פרק א' - כללי

מבוא

1. חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016 (להלן - **החוק**), הכללים והתקנות מכוחו, וכן הוראות הממונה על שיתוף בנתוני אשראי (להלן - **הממונה**), מפרטים את חובות המשתמשים בנתוני אשראי בנוגע לשימוש במערכת נתוני האשראי, לרבות אופן השימוש במידע שמקורו במאגר נתוני אשראי. שימוש במערכת נתוני אשראי כרוך בסיכונים שונים וביניהם: סיכונים תפעוליים, סיכונים אבטחת מידע והגנת הפרטיות, סיכונים ציות וסיכונים מוניטין, ולפיכך משתמש בנתוני אשראי נדרש להסדיר את השימוש הנאות במערכת נתוני אשראי לפי החוק, ובמטרה לצמצם את החשיפה לסיכונים אלו.
2. מתוקף סמכותי לפי סעיף 68 לחוק ולאחר התייעצות בוועדה המייעצת הריני קובע הוראה זו, המסדירה מסגרת עבודה למשתמשים בנתוני אשראי לשימוש נאות במערכת נתוני אשראי, וזאת לצורך שמירה על עניינם של הלקוחות והגנה על פרטיותם ושמירה על התפעול התקין של מערכת נתוני אשראי.
3. למען הסר ספק, הוראה זו קובעת דרישות נוספות על אלה הקבועות בהוראות כל דין ואינה גורעת מהן, לרבות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 ותקנותיו.
4. למונחים הקבועים בהוראה זו תהיה המשמעות הקבועה בחוק, בהתאם לעניין, אלא אם כן נקבע אחרת בהוראה זו.

תחולה

5. הוראה זו חלה על משתמשים בנתוני אשראי.
6. הממונה רשאי לפטור משתמש בנתוני אשראי מסוים מקיום סעיפים מסוימים בהוראה זו או לקבוע הוראות מסוימות שונות מאלו המפורטות להלן אשר יחולו על משתמש בנתוני אשראי מסוים. זאת, במקרים חריגים לאחר שבחן את בקשתו ונימוקיו, אשר נמסרו לו בכתב, ורשאי הממונה לקבוע כי הפטור או ההוראות השונות יחולו לתקופה קצובה, כפי שתיקבע על ידו.

הגדרות

7. בהוראה זו –

"אירוע אבטחת מידע" - אירוע שגורם פגיעה בסודיות (Confidentiality), שלמות (Integrity) או זמינות של מידע (Availability) או שיש בו פוטנציאל ממשי לפגיעה כאמור ובכלל זה מתקפת סייבר ;

- **"אירוע חריג"**
אירוע של שימוש במערכת נתוני אשראי שלא לפי החוק או אירוע אבטחת מידע הקשור למערכת נתוני אשראי;
- **"יום עסקים"**
ימים א'-ה', למעט: ימי שבתון, שני ימי ראש השנה, ערב יום כיפור ויום כיפור, ראשון של סוכות ושמיני עצרת, פורים, ראשון ושביעי של פסח, יום העצמאות, חג השבועות ותשעה באב;
- **"סודיות"**
גישה מוגבלת למורשים בלבד;
- **"שימוש במידע"**
כל פעולה המבוצעת על מידע, לרבות קבלתו, איסופו, אחסונו, העתקתו, עיון בו, גילוי, חשיפתו, העברתו, מסירתו או מתן גישה אליו;
- **"שימוש במערכת נתוני אשראי"**
שימוש במערכות המידע ובמערכות התפעוליות שבאמצעותן מתקבל המידע ממערכת נתוני אשראי, וכן שימוש במידע שמקורו במאגר נתוני אשראי;
- **"שעות עבודה מקובלות"**
ימים א'-ה' שהינם ימי עסקים, בין השעות 08:00 ל-18:00.

פרק ב' – ממשל תאגידי

8. דירקטוריון משתמש בנתוני אשראי

- 8.1. הדירקטוריון יתווה ויאשר מדיניות לשימוש נאות במערכת נתוני אשראי (להלן – **"מדיניות שימוש במערכת נתוני אשראי" או "המדיניות"**), לפחות אחת לשנה, וכן בעת ביצוע שינוי מהותי בסביבה הטכנולוגית או בחשיפה לסיכונים לרבות בשל התרחשות אירוע חריג משמעותי.
- 8.2. מסמך המדיניות יכלול, בין היתר, התייחסות לנושאים הבאים:
 - 8.2.1. פירוט של הסיכונים הגלומים בשימוש במערכת נתוני אשראי, ובכלל זה: סיכונים תפעוליים, סיכוני אבטחת מידע לרבות דלף מידע, סיכוני פגיעה בפרטיות, סיכוני ציות וסיכוני מוניטין;
 - 8.2.2. חובת ההנהלה לקבוע נהלי עבודה סדורים לשימוש נאות במערכת נתוני אשראי לפי החוק, במטרה לצמצם את הסיכונים הגלומים בשימוש במערכת נתוני אשראי ובין השאר, לצורך שמירה על עניינם של הלקוחות והגנה על פרטיותם;
 - 8.2.3. חובת ההנהלה לקבוע מנגנוני פיקוח ובקרה הולמים, ובכללם מנגנונים לזיהוי ואיתור אירועים חריגים, וכן לקיים תהליך סדור לטיפול וניהול אירועים חריגים לרבות תחקור של נסיבות האירוע, הפקת לקחים ובחינה מחדש של מנגנוני הפיקוח והבקרה;

8.2.4. קביעת אירועים חריגים אשר נדרש לדווחם לדירקטוריון כדיווח מידי, דיווח משלים או דיווח תקופתי, והפעולות שנקטו על ידי ההנהלה לצמצום הפגיעה בלקוחות ולמניעת הישנות אירועים כאמור. השיקולים שיילקחו בחשבון בקביעת האירועים כאמור הם, בין היתר: היקף הפגיעה במידע, בתהליכים או בלקוחות, לרבות פגיעה פוטנציאלית, משך האירוע, היקף השיבוש בפעילות הקשורה למערכת נתוני אשראי ומידת הנוק;

8.2.5. אירועים חריגים המחויבים בדיווח לממונה בהתאם למפורט בסעיף 11.1, וכן אירועים נוספים לדיווח לממונה לפי שיקול דעת הדירקטוריון.

8.3. הדירקטוריון יודא כי מדיניות השימוש במערכת נתוני אשראי מיושמת על ידי ההנהלה, וכי הוקצו משאבים נאותים לצורך יישום מדיניות זו.

9. הנהלת משתמש בנתוני אשראי

9.1. ההנהלה תגבש ותטמיע את המדיניות, ותבחן את הצורך בעדכונה, לכל הפחות אחת לשנה, וכן בעת ביצוע שינוי מהותי בסביבה הטכנולוגית או בחשיפה לסיכונים לרבות בשל התרחשות אירוע חריג משמעותי.

9.2. ההנהלה תמנה גורם בדרג של חבר הנהלה או מקבילה אחרת שיהיה אחראי להסדרת השימוש הנאות במערכת נתוני אשראי (להלן – **אחראי שימוש במערכת נתוני אשראי**).

9.3. ההנהלה תגדיר נהלי עבודה אשר יבטיחו שימוש נאות במערכת נתוני אשראי, ותוודא את האפקטיביות שלהם. נהלי העבודה יסדירו, בין היתר, את הנושאים הבאים:

9.3.1. פירוט התנאים ואופן השימוש במערכת נתוני אשראי לפי החוק. בין השאר, יש לכלול התייחסות לנושאים הבאים: מטרות השימוש בנתוני אשראי, דרכי זיהוי לקוח, אופן קבלת הסכמת לקוח לצורך הפקת דוח אשראי, יידוע לקוח לצורך הפקת חיווי, הודעה ללקוח על קבלת דוח אשראי, אופן שמירת נתוני אשראי, מסירתם ללקוח והתנאים למחיקתם;

9.3.2. פירוט הגורמים בעלי הגישה לנתוני אשראי, ופירוט הפעולות הנדרשות בהתייחס לערוצי הפעילות השונים וסוגי עסקאות אשראי, ובהתאם לממשקי הפעילות אל מול לשכות האשראי;

9.3.3. קביעת מנגנוני פיקוח ובקרה לזיהוי ואיתור אירועים חריגים או פוטנציאל להתממשות אירועים חריגים, ובכלל זאת האמצעים הטכנולוגיים באמצעותם ניתן לזהות ולאתר אירועים כאמור;

9.3.4. הנחיות לתהליך סדור לטיפול וניהול אירועים חריגים אשר יאפשר למשתמש בנתוני אשראי להמשיך או לחדש את פעילותו באופן מאובטח, לפי הוראות החוק לרבות זיהוי לקוחות שנפגעו ונקיטת פעולות לצמצום הפגיעה בהם;

9.3.5. תיעוד כלל האירועים החריגים, וכן דיווחים נדרשים על אירועים חריגים להנהלה, לדירקטוריון בהתאם למדיניות שקבע, ולממונה בהתאם להוראה;

9.3.6. תהליכי תחקור והפקת לקחים מאירועים חריגים שאירעו, לרבות בחינה מחדש של מנגנוני הפיקוח והבקרה.

9.4. ההנהלה תוודא יישום נהלי העבודה לשימוש נאות במערכת נתוני אשראי, וכן תוודא את האפקטיביות של תהליכי הפיקוח, הבקרה והניטור, ושל תהליכי תחקור האירועים החריגים.

פרק ג' - דיווחים לממונה

10. דיווח על מינוי אחראי לשימוש במערכת נתוני אשראי

10.1. משתמש בנתוני אשראי נדרש לדווח לממונה על פרטי הגורם שמונה כאחראי לשימוש במערכת נתוני אשראי, בהתאם לסעיף 9.2.

10.2. משתמש בנתוני אשראי נדרש לדווח לממונה בכל מקרה בו האחראי לשימוש במערכת נתוני אשראי חדל למלא את תפקידו.

11. אירוע חריג מחייב דיווח

11.1. סוגי האירועים

משתמש בנתוני אשראי נדרש לדווח לממונה על אירוע חריג משמעותי או על חשד ממשי לאירוע כאמור, לרבות אירוע הקשור להליכי זיהוי לקוח, בהתאם לסוגי האירועים המפורטים להלן (להלן – "אירוע חריג מחייב דיווח"):

11.1.1. אירוע בו נעשה שימוש במערכת נתוני אשראי שלא לפי החוק, וקשור לקבוצת לקוחות;

11.1.2. אירוע בו נעשה שימוש במערכת נתוני אשראי, בלא הרשאה או בחריגה מהרשאה, וקשור לקבוצת לקוחות;

11.1.3. אינדיקציות לכך שמידע אודות קבוצת לקוחות שמקורו במאגר נתוני אשראי נחשף בחריגה מהרשאה, דלף, שובש או נמחק;

11.1.4. אירוע שגרם לשיבוש או השבתה של פעילות או מערכות מידע או מערכות תפעוליות הקשורות באופן ישיר למערכת נתוני אשראי ליותר מ-3 שעות, למעט השבתה יזומה;

11.1.5. אירוע בו נעשה שימוש במערכת נתוני אשראי אשר הטיפול בו דורש מעורבות משמעותית של הממונה על אבטחת מידע והגנת הסייבר או הגורם האמון על נושא זה אצל משתמש בנתוני אשראי, ואשר הטיפול בו לא הסתיים תוך שעתיים ממועד זיהויו לראשונה;

11.1.6. אירוע במערכות מידע או במערכות תפעוליות, לרבות ניסיונות מהותיים של חדירה ותקיפה או אירוע בעל מאפייני תקיפה חדשים או רמת מורכבות גבוהה, אשר יכולה להיות לו השפעה מהותית על השימוש במערכת נתוני אשראי;

11.1.7. כל אירוע אחר שהתרחש בעל השפעה מהותית על השימוש התקין במערכת נתוני אשראי;

11.1.8. כל אירוע אשר דווח למאסדר אחר וקשור למערכת נתוני אשראי;

11.1.9. כל אירוע כמפורט לעיל בסעיפים 11.1.1-11.1.7 שכמעט והתרחש.

במונח "קבוצת לקוחות" בסעיף זה, הכוונה לעשרה לקוחות ומעלה באירוע בודד או בכמה אירועים שקרו בנסיבות דומות.

11.2. אופן הדיווח

11.2.1. הדיווח לממונה על אירוע חריג מחייב דיווח יועבר באמצעות דיווח טלפוני או דיווח בכתב

בתוך שעותיים ממועד זיהוי כאירוע חריג המחייב דיווח (להלן – **דיווח ראשוני**). השלמת הדיווח (להלן – **דיווח משלים**) תתבצע בכתב בתוך 8 שעות ממועד הדיווח הראשוני; ואולם, אם מועד הדרישה להשלמת הדיווח בכתב חל שלא בשעות העבודה המקובלות, הוא יועבר בכתב עם תחילת שעות העבודה המקובלות של היום העוקב. הממונה רשאי להאריך את המועד האמור לדיווח בכתב בהתקיים נסיבות המצדיקות זאת.

11.2.2. דיווח בכתב על אירוע שכמעט והתרחש יועבר לממונה תוך 7 ימים ממועד זיהוי האירוע.

11.2.3. ככל שתהינה התפתחויות מהותיות במהלך האירוע, יש לעדכן את הממונה על התפתחויות אלו. כמו כן, יש לעדכן את הממונה על סיום האירוע.

11.2.4. לאחר השלמת הטיפול באירוע, יימסר לממונה דוח הפקת לקחים והמלצות ליישום. הדוח יועבר לממונה בתוך 45 יום ממועד סיום האירוע או בתוך 60 יום ממועד זיהוי כאירוע חריג המחייב דיווח, לפי המוקדם מביניהם.

11.2.5. הדיווחים בכתב כאמור לעיל יימסרו בהתאם לפורמט הדיווח שבנספח א' להוראה זו ויכללו, בין השאר, את הפרטים הבאים: תיאור של האירוע שהתרחש, זמן התרחשותו, הפערים שאפשרו את התרחשותו ואופן הטיפול בו. הדיווח הראשוני והדיווח המשלים יכללו את הפרטים הידועים נכון למועד מסירת הדיווח.

11.2.6. בהתייחס לדיווחים בכתב כאמור לעיל, משתמש בנתוני אשראי רשאי לעשות שימוש בפורמט הדיווח על אירועי אבטחת מידע וסייבר שקבע מאסדר של משתמש בנתוני אשראי (המפקח על הבנקים והממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, לפי העניין), ובלבד שהעברתם לממונה תהיה בהתאם למפורט בהוראה זו, לרבות לעניין האירועים החריגים המחייבים דיווח וכן, זמני הדיווח הנדרשים.

פרק ד' - ביקורת פנימית

12. הביקורת הפנימית של משתמש בנתוני אשראי, לרבות גורם מיקור חוץ הפועל מטעמה, תבצע ביקורות לבחינת מסגרת העבודה לשימוש במערכת נתוני אשראי ואופן יישומה בהתאם להוראה זו, בתדירות אשר תקבע על ידי הדירקטוריון, ולכל הפחות אחת לשלוש שנים. הביקורת הפנימית תבחן, בין היתר, את אפקטיביות המנגנונים שנקבעו לזיהוי איתור וטיפול באירועים חריגים, ותהליכי התחקור והפקת הלקחים, וכן תבחן את יישום דרישות ההוראה לעניין דיווחים להנהלה, לדירקטוריון ולממונה.

פרק ה' – מועד תחילה

13. תחילתה של ההוראה שלושה חודשים מיום פרסומה באתר מערכת נתוני אשראי בבנק ישראל.

נספח א' להוראה 407 - פורמט דיווח לממונה

דיווח לממונה על אירוע חריג משמעותי או על חשד ממשי לאירוע כאמור	
DD/MM/YYYY	תאריך הדיווח
	שם הגוף המדווח
שם פרטי ושם משפחה: _____ תפקיד: _____ חתימה: _____	פרטי מאשר הדיווח
שם פרטי ושם משפחה: _____ דוא"ל: _____ מס' טלפון: _____	פרטי איש קשר לעניין הדיווח
יש לסמן את סוג הדיווח: ☐ דיווח ראשוני ☐ דיווח משלים ☐ דיווח על התפתחויות מהותיות במהלך האירוע ☐ דיווח על סיום האירוע ☐ דיווח על אירוע שכמעט והתרחש ☒ הפקת לקחים והמלצות ליישום	סוג הדיווח
יש לסמן במקומות הרלוונטיים בהתאם לאירוע: ☐ אירוע חריג של שימוש במערכת נתוני אשראי ☐ חשד ממשי לאירוע חריג של שימוש במערכת נתוני אשראי ☐ האירוע חשוד כאירוע מתקפת סייבר	נושא האירוע
מלל חופשי	תיאור האירוע והיקפו (לרבות פירוט פגיעה במידע / תהליכים / מערכות/השפעת האירוע על פעילות הארגון ועל לקוחותיו/היקף הלקוחות המעורבים/נזק אחר לרבות כספי, ככל שרלוונטי).
DD/MM/YYYY שעה: _____	מועד זיהוי האירוע
DD/MM/YYYY שעה: _____	מועד משוער של תחילת האירוע
DD/MM/YYYY שעה: _____	מועד סיום האירוע (בהתאם לקביעת ההנהלה)
מלל חופשי	הפערים שאפשרו את התרחשות האירוע
מלל חופשי	התפתחויות מהותיות, ככל שאירעו
מלל חופשי	אופן הטיפול באירוע
מלל חופשי	האם לקוחות עודכנו בדבר התרחשות האירוע?
מלל חופשי (יש לצרף דוח)	הפקת לקחים מהאירוע והמלצות ליישום (תיאור האמצעים שננקטו או המוצעים לנקוט כדי לטפל באירוע החריג, לרבות, במידת הצורך, אמצעים למניעת הישנות אירועים דומים).
שם הרשות / המאסדר: _____ הגורם אליו הועבר הדיווח: _____	האם האירוע דווח לרשות אכיפה או למאסדר אחר של המשתמש בנתוני אשראי
DD/MM/YYYY	תאריך העברת הדיווח

הבהרות:

1. דיווחים בכתב יש להעביר באמצעי מאובטח קיים בין משתמש בנתוני אשראי לממונה או לדוא"ל: Pbcd@boi.org.il.
תוך סגירת קובץ הדיווח בסיסמה שתימסר טלפונית לנציגי הממונה.
2. דיווח ראשוני יימסר תוך שעתיים ממועד זיהוי האירוע כמחייב דיווח. ככל שהדיווח הראשוני יימסר טלפונית, הוא יועבר על פי פרטי הקשר שנמסרו למשתמש בנתוני אשראי. ככל שהדיווח הראשוני יימסר בכתב, הוא יועבר בהתאם למפורט בסעיף לעיל, תוך מילוי הפרטים הידועים בעת מסירת הדיווח. לגבי הפרטים שאינם ידועים בזמן הדיווח הראשוני, על המשתמש בנתוני אשראי לציין ה'מידע עדיין לא זמין' לרבות הערכה מתי המידע הנוסף יהיה זמין, ככל שניתן. בנוסף, יש לוודא קבלתו של הדיווח הראשוני על ידי נציגי הממונה בסמוך לאחר שליחתו.
3. דיווח משלים יימסר תוך 8 שעות ממועד הדיווח הראשוני, תוך מילוי הפרטים הידועים בעת מסירת הדיווח.